

Amerikaanse stierkikker (*Lithobates catesbeianus*, syn. *Rana catesbeiana*)

Foto: Arnold van Rijsewijk

Bron: [Nederlands Soortenregister](#)

De [Amerikaanse stierkikker](#), ook wel Amerikaanse brulkikker genoemd, is veel groter dan de inheemse kikkers in ons land. Hij heeft een kop-romplengte van 15-20 cm. Hij is olijfgroen tot geelbruin, vaak met een vlekkenpatroon op de rug. De mannetjes hebben een goed herkenbare [luide roep](#).

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2015: er komen populaties van de Amerikaanse stierkikker voor in Duitsland, België, Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië en Griekenland.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

De kikkers eten alles wat ze te pakken kunnen krijgen: andere amfibieën, insecten en andere ongewervelden, kleine knaagdieren, reptielen en vogels. Verder kunnen Amerikaanse stierkikkers verschillende ziekteverwekkers bij zich dragen en overbrengen op inheemse diersoorten, zoals het Ranavirus en de amfibieschimmel *Batrachochytrium dendrobatidis*. Deze ziekteverwekkers zijn zeer schadelijk voor diverse inheemse soorten en het risico van massale sterft onder bedreigde inheemse amfibiesoorten is groot. In 2009 was twintig procent van de Amerikaanse stierkikkers in België besmet met deze schimmel.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Er zijn geen effecten bekend.

Overige effecten

De Amerikaanse stierkikker kan in de zomer voor geluidsoverlast zorgen vanwege zijn naargeestige en verdragende brul. Overlast doet zich vooral voor in bewoond gebied. Met name kleinere tuinvijvers of poelen veranderen soms door de komst van de stierkikker doordat het water vertroebelt.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en impact in Nederland

Stand van zaken in 2018: voor zover bekend zijn er geen populaties Amerikaanse stierkikkers meer aanwezig in ons land. De Amerikaanse stierkikker was gevestigd in Nederland in twee vijvers in Limburg. In september 2010 werd daar, voor het eerst in twintig jaar, weer voortplanting van stierkikkers in Nederland waargenomen. Sinds 2011 wordt de kikker hier bestreden en inmiddels zijn die populaties succesvol weggevangen.

Effecten: zie onder 'Europa'.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

De Amerikaanse stierkikker staat sinds augustus 2016 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld en gehouden. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Wat te doen?

Particulieren en dierentuinen die die deze soort al in bezit hadden voordat de EU-lijst van kracht werd, mogen de dieren blijven houden totdat ze een natuurlijke dood sterven. Voorwaarden zijn wel dat de dieren niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

Provincies zijn verantwoordelijk voor het nemen van eliminatie- en beheersmaatregelen voor soorten op de Unielijst, wat zij kunnen doen samen met water- en terreinbeheerders en anderen.

Meer info over de Amerikaanse stierkikker

Oorsprongsgebied

De Amerikaanse stierkikker komt oorspronkelijk uit het oostelijke en centrale deel van Noord-Amerika.

Habitat

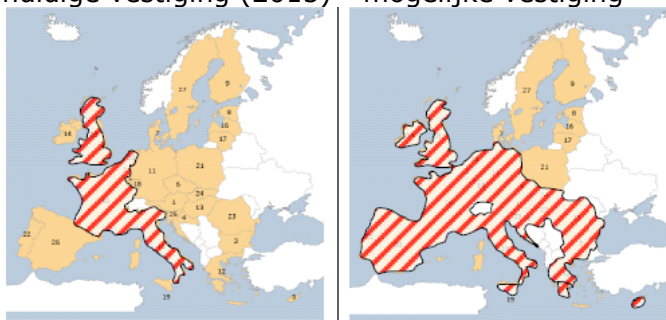
Moerassen, grote rivierarmen en in Nederland: vijvers en meren met waterplanten en met een hoge concentratie nutriënten in het water.

Introductieroute Europa

De Amerikaanse stierkikker werd verhandeld en gehouden in vijvers. De kikkers ontsnapten of werden opzettelijk loslaten door particulieren, waarna deze dieren zich in de natuur vestigden. Ook onbedoelde introductie is mogelijk, bijvoorbeeld tegelijk met een lading waterplanten of vijvervissen.

Aanwezigheid in de EU

huidige vestiging (2015)   mogelijke vestiging

Introductieroute Nederland

Ook in Nederland werd de Amerikaanse stierkikker verhandeld en gehouden in vijvers. De kikkers ontsnapten of werden opzettelijk loslaten door particulieren, waarna deze dieren zich in de natuur vestigden. Onbedoelde introductie is nog steeds mogelijk, bijvoorbeeld tegelijk met een lading waterplanten of vijvervissen.

Introductie in Nederland is ook mogelijk door natuurlijke verspreiding via het buitenland (België).

Aanwezigheid in Nederland

In 2018: de Amerikaanse stierkikker is in 2011 waargenomen in twee grote vijvers in Limburg. In opdracht van de NVWA zijn deze populaties succesvol weggevangen. Voor zover bekend, is er geen populatie Amerikaanse stierkikkers meer aanwezig in ons land.

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: 1989.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

De kans op introductie is sterk verminderd sinds het importverbod in de EU in 1997 en de plaatsing van de soort op de EU-lijst in 2016. Onbedoelde introductie is nog steeds mogelijk, bijvoorbeeld tegelijk met een lading waterplanten of vijvervissen.

Introductie in Nederland is ook mogelijk door natuurlijke verspreiding via het buitenland (België).

Het Nederlandse klimaat is geschikt voor de Amerikaanse stierkikker en er is voldoende habitat aanwezig. De kikker kan zich vestigen in Nederland. De kikkers

kunnen zich over grotere afstanden (> 1200 m per jaar) verplaatsen om nieuwe gebieden te koloniseren.

Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

Bronnen

[Nederlands soortenregister](#)

[Europese risicobeoordeling](#)

EU-factsheet

Laatste update: 13-3-2019